

HUDOBNÝ ŽIVOT 75

28. IV. 1975
Ročník VII.
2. — Kčs

Prof. Oto Ferenczy predniesol na košickom seminári hlavný referát.

Dr. J. Seda a dr. V. Pospíšil zastupovali na stretnutí českých muzikológov.

Muzikologická retrospektíva

V dňoch 10.-11. apríla t. r. usporiadal Zväz slovenských skladateľov (v spolupráci so svojou východoslovenskou organizáciou) a Slovenský hudobný fond seminár na tému 30 ROKOV ROZVOJA ČESKEJ A SLOVENSKEJ HODOBNEJ KULTÚRY. Seminár sa uskutočnil v Košiciach — pri príležitosti 30. výročia oslobodenia ČSSR a výhľadu Košického Vladného programu. Poslaním seminára bolo zhodnotiť výsledky, ktoré slovenská hudobná kultúra za uplynulých tridsať let dosiahla. Seminára sa zúčastnili slovenskí muzikológovia, zástupcovia hudobných inštitúcií, poslucháči východoslovenských hudobných učilišť a hostia z ČSR — delegácia v zložení dr. Vilém Pospišil, dr. Jaroslav Šedák, dr. Milena Černohorská a dr. Jiří Vysloužil. Seminár vedol dr. Ladislav Mokrý. Dr. Oto Ferenczy načrtol vývoj slovenskej hudby so zreteľom na tvorbu, dotkol sa skladateľmiexploatovaných námetových okruhov, všímal si cestu od historických koreňov slovenskej národnej hudby — až po jej prítomnosť, tematický záber, výrazové prostriedky, spôsoby prepraktovania myšlienky až charakter inšpiračných zdrojov. Za českú stranu referoval dr. V. Pospišil: predstavil ideové kompozičné tradície, na ktorých budovala česká novodobá hudba. V analýze tvorby súčas-

ných českých skladateľov zo-
hľadňoval v prvom rade mo-
ment inšpiračný, námetové
žriedla.

Milan Adamčiak referoval o žáruvých premenách v slovenskej inštrumentálnej a vokálnej tvorbe, pokúsal sa o hierarchizáciu inšpiračných zdrojov a o prístupy ku ním. **Jaroslav Blaho** v referáte o slovenskej opernej tvorbe popri pokuse o kategorizáciu jej opusov priblížil aj niekoľko názmetov, dotýkajúcich sa súčasnej dramaturgie a interpretačnej praxe. **Dr. Terézia Ursinová** ladila svoj príspevok o tridsaťročných úspechoch a výdohytkoch násheho hudoobného života na problematiku, dotýkajúcu sa aj prítomnosti. **Anna Kovárová** v rámci referátu o organizácii hudoobného života koncentrovala sa v prvom rade na výsled-

ky, postupy i rezervy vo výchove koncertného obecenstva.

Dr. Mária Potemrová v metadický vzorovo koncipovanom referáte prezentovala hudobný život a hudobnú tvorbu na východnom Slovensku v rokoch 1945-75. Z referátu **Igora Wasserbergera** na tému „Tridsa rokov slovenskej populárnej hudby“ dozvedel sa poslucháč o historických koreňoch tohto žánru u nás, o jeho vývoji východních metamorfózach i stave dnešku — v oblasti tvorivej interpretačnej.

V rámci košického seminára sa stretli slovenskí a česki mu zikológovia aj na pracovnom sedení, kde sa diskutovalo problematike súčasnej spolu práce, o najblížších úlohách zástupcovia zväzov sa informovali.

vali o problémoch v oblasti prezentovania muzikologickej práce, ale hľadali sa aj stýčné body pre symbiózu teoretikov oboch zväzov. Medzi podujatia, ktoré prítomným seminár v Košiciach poskytol, patril aj otvárací koncert Prešovskej hudobnej školy — účinkovala Štátna filharmónia Košice, dirigoval Mario Klemens, sólistka Jela Špitková interpretovala Mendelssohnov husľový koncert, ďalšie čísla programu tvorili Slávnostná predohra J. L. Bellu a Janáčkov Taras Bulba.

Z. MARCZELLOVÁ

Do refáze pražských hudebných podujatí už niekoľko rokov patrí Týždeň novel tvorby, ktorý v reprezentačnom priestore poskytuje obraz o tendenciach v súčasnej českej hudebe. Začiatkom marca som navštívila päť koncertov prvej časti tohtoročnej — už 19. predhliadky, ktorej koncepcia bola zameraná prevažne na tvorbu, inšpirovanú 30. výročím oslobodenia Československa. Skladby, ktorými autori prezentovali svoju tvorbu, jednako priamo inšpiráčne čerpajú z udalostí spred 30 rokov (Kučera, Ceremuga, Válek), jednako sú dedikované tomuto výročiu a tematicky zamerané protivojnovou, revolučné a oslavne (Lidl, Sternwald, Kubík).

Zo **symfonických** skladieb, ktoré na koncertoch odzneli, by som na prvom mieste spomienu XI. symfoniu (Revolučnú) Jířího Válka. Svoj zámer pripomína autor slovami: „Symfónia je venovaná 30. výročiu oslobodenia našej republiky od nacizmu, ale obsahová inšpirácia je vedená zámerom, preniknúť zároveň k hlbšiemu, všeobecnému zmyslu tejto tematiky a postihnutý revočnému akciu, ako progresívny základ života jednotlivca — spoločnosti v celom jej procese vývoja, v plnej psychologickej zložitosti a roz-

pornosti". Idea, ktorú skladba sleduje, je pretransformovaná do roviny introvertného poňatia. Hudba symfónie je plná vnútorného napäťia, uvoľňujúceho sa v náležitých, pravých momentoch. Dominujúci charakter lyričnosti a hibokej meditativnosti dodáva skladbe na pôsobivosť a presvedčivosť vo vyjádrení zámeru.

1412 N. 15 - 3

Symfonickú tvorbu reprezentovali aj skladby Miloša Vacka — Sinfonia pre veľký orchester a Koncert pre sláčikový orchester Zdeňka Šestáka. V týchto dielach je nesporná technická kompozičná rutina i intimná znalosť európskej klasickej modelu šostakoviacej moderny. Vackova skladba faží zo symfonicovočkovského typu. Šesták sa najmä v harmonickej zložke a v narábaní so

Z Týždňa

novej

tvorby 75

Jiri Valek

sláčikovou sadzbou inspiruje Honnegerom.

Symfonicko-vokálny záner nepriniesol diela, ktoré by sa kvalitatívne približovali už spomínané symfonickej oblasti. Bolo tu cítie absenciu hlbšej vnútornej angažovanosti, presvedčivosti, osobnostného pretavenia závažných zámerov a myšlienok. Škoda, že očakávaná skladba v tomto žánri — symfónia pre ženský blas a veľký orchester na texty Mařušku Kudrifikovej od **Václava Felixa** na prehliadke neodznela (pre chorobu sólistky). Čoskočné uvádzanie gramoplatníčkov v budúcnosti umožní vypnúť si túto

skladbu, imponujúcu už v koncepcii a v textovej zložke hlbokou a neokázanou ludskostou.

Rikadia pre dospele — Tluče bubenček — skomponoval **Václav Lídí** predievčenský hlas (spev recitácia) a symfonický orchester. Zámer skladateľa, exponovať kontrast medzi prostým a čistým svetom dletáta a realitou hladu, vojen a sociálneho bezpravia, postráda v konečnom stvárnení patričnú organizovanosť — náhle nastolovanie prudkých kontrastov (hned v druhej časti) namiesto žiaducej gradačnej línie, robí hudbu křečovitou a zbaľuje ju nepäťa, ktoré b

pri citlivejšom prístupe — rozhodne zo zaujímavého materiálu — vyplynulo. **Sternwaldova** skladba Návrat domu je podľa autorovej konceptie apoteózou na rodny kraj, rodné mesto. Mohutné obsadenia (veľký zbor a orchester) a hudobná reč je zakotvená v romantickej tradícii. Zamýšlaná slávnosť je skreslená a vyznieva nepresvedčivo, nielen pre nadmerný a dĺžke skladby (asi 4 min.) neúmerný pátos, ale aj pre nepôvodnosť samotnej melodickej a harmonickej invencie. Skladba **Josefa Ceremugy** — Štyri piesne pre nízší hlas a orchester — bola poňatá civilne, striedmo, no zachádzala zase týmto smerom niekedy k nevýraznosti, nedostatočnej vnútornjej diferenciácií myšlienkov. Hlbo-

kých a citových veršov Františka Hrubína, ktoré tak nenašli v hudobnom stvárnení umocnenie, boli skôr len (so striedavou kvalitou melodickej invenčie) odspievane a oddeklamované.

Najbohatšie zastúpenie na tohorečnej prehľadke mala **komorná** tvorba. V skladbách rôznych kvalitativných stupňov najviac upútal **Kučero** Manifest jara („Na pamäť pražského kvetna 1945“). Autorom vytyčená protivojnová idea, v hudobnej realizácii produkuje atmosféru oprostenu od zbytočného dramatizovania a popisnosti, no o to väčším koncentrovaní strukturálne — pri bohatom využití farebných a technických možností jednotlivých nástrojov. Autor hovorí o skladbe: „**Obsahová** koncepcia skladby, inšpirovaná oslobodzujúcou revolučnou atmosférou pražského mája 1945, je programovo naznačená názvami celku a jeho jednotlivými časťami. Pritom, však nejde o programovú hudbu v bežnom slova zmysle a v podstate romantickej tradície, zahrnujúcu priznačný prvok epického hudobného opisu. Napäť, skladba sa snaží o výjadrenie ideovo závažného obsahu dramatickej hudobnej skratkov. výrazovo vybranou a taktoricky lapidárnu, ktorá sa zá-

Slovenská filharmónia

20. a 21. III. 1975

27. a 28. III. 1975

Po mesačnom odstupe sme mali opäť možnosť privítať na koncertnom pódiu SF Slovenský komorný orchester s umelcami vedúcim Bohdanom Warchalom. Ak k februárovému koncertu, napriek jeho vysokej úrovni, predsa len mohli byť vznesené i menšie kritické pripomienky, posledný koncert SKO si zaslúžil ocenenie tiež na najvyššou možnou známku kvality. Zásluhu na tom majú v rovnakej miere orchester a sólisti: španielsky gitarista **Narciso Yepes** a maďarská sopranistka **Magda Kalmárová**.

Namiesto pôvodne plánovaného **Hindemithovej** Smútočnej hudby zaznela v úvode koncertu Mannheimská symfónia G dur, č. 1 od **Jana Václava Stamica**. Veľká precínosť a skutočne ukážková intonačne čistá hra je u SKO už samozrejmosťou. Nič by však neznamenala, keby jej súčasťou nebola i premyslená výstavba diela po dynamickej a výrazovej stránke, prepracovanost i tých najmenších detailov, muzikalitu i dlhorčnu praxou umelčkého vedúceho súboru zaručená štýlovosť prednesu a — pre „Warchalcov“ tak typická — zanietenosť a radosť z hry.

Fenomenálny, na celom svete známy 48-ročný španielsky gitarista **Narciso Yepes** je [v dnešnej dobe to znie takmer neuveriteľne] v hre na gitare sámoukom a tvorcом vlastnej, individuálnej, úplne novej techniky hry. Fascinoval brillantnou technikou a zároveň neuveriteľnou ľahkosťou, akou zdolával i tie najťažšie technické problémy. Jeho hra sa vyznačovala veľmi širokou dynamickou a výrazovou škálou, hlbokým ponorom do interpretovaného diela. Tieto kvality prezentoval v sólovej Španielskej suite **Gaspara Sanza**, v Koncerte pre gitaru a sláčky D dur od **Antonia Vivaldiho** a v niekoľkých prédavkoch, ktoré si vyžiadalo nadšené obecenstvo.

Sólistka Štátnej opery v Budapešti, laureátka Medzinárodnej tríbúny mladých interpretov UNESCO 1972 v Bratislave — sopranistka **Magda Kalmárová** hostovala v kantáte **Antonia Vivaldiho Laudate pueri**. Trochu zastretné zafarbenie hlasu (hlavne vo vysokých polohách) nedovolo speváčke dosiahnuť žiadane dynamické rozpätie a tým i dramatické napätie. Rušivé glissandá, ktoré sa občas vyskytli pri rýchlych tempách (hlavne vo vysokých tónoch), treba príčitať na vrub skôr „maniére“, než nemožnosti tohto úskalie technicky zvládnut. Napriek týmto pripomienkam skladba bola interpretovaná neobyčajne vrúcne. Baroková hudba vyhovuje interpretkinmu naturelu i hlasovému fondu.

SKO v gitarovom koncierte i v kantáte preukázal rovnaké kvality ako v prvej skladbe večera a súhra so sólistami bola po každej stránke vzorová. Vo Vivaldiho kantáte flautové sólo velmi pekne prednesol **Milan Brunner**.

V. ŽITNA

Koncerty v Košiciach

Tretí abonentný cyklus Štátnej filharmónie v Košiciach sa začal slávnostným koncertom pri príležitosti 30. výročia oslobodenia Košíc: **Mario Klemens** dirigoval Slávnostnú predochu C dur B. Smetanu, s klaviristkou **Lýdiou Majlígovou** uviedol Koncert pre klavír a orchester op. 42 A. Schönberga a po preštávke — Symfóniu č. 2 h mol od A. P. Borodína. Bol to koncert vcelku veľmi dobrej úrovne. Potvrdil ďalšiu snahu vedenia pri budovaní profilu orchestra, nezabúdajúc prítom aj na splnenie očakávaní obecenstva. I ked klavírny koncert A. Schönberga nevyvolał u prítomného publiku patričnú odozvu, považujeme jeho uvedenie za príkladný dramaturgický čin. Majlígová sa predstavila ako klavíristka, ktorá sa s mimoriadnou záľubou venuje hudbe 20. storočia. Príkladná svedomitosť, kultivované muzikantské čítanie, pekný tón, vyspelá technika — to sú vlastnosti jej umelčkej osobnosti. Plne rešpektovala rozloženie tažísk medzi sólový part a orchester, na opodstatnených miestach dala vyniknúť svojej virtuozite. Symfónia A. P. Borodína bola zahráta s veľkým porozumením a v niektorých momentoch na výbornej úrovni. Klemensov výkon bol suverénny, skladba bola primerane vybudovaná a jej prvé predvedenie orchesterom Štátnej filharmónie si zaslúhuje pozornosť.

V podaní **J. Chuchru** sme si (na druhom koncierte) vypočuli Koncert pre violončelo a orchester č. 1 a mol op. 33 od G. Saint-Saënsa. V druhej poloviči — za dirigovania B. Režucha — odznela Symfónia č. 7 op. 60 „Leningradská“ D. Sostakoviča. Bol to opäť príkladný dramaturgický čin, poukazujúci na budovanie repertoáru, ako aj na vysoké ambicie a ciele orchestra Štátnej filharmónie a jej umelčkého vedenia. Režucha stál pred náročnou úlohou. Dá sa povedať, že splnil všetko, čo bolo v jeho silách i možnostach. Dokázal v skladbe vystihnúť predovšetkým jej intenzívnu výrazovú náboj, hlbokú emocionalitu. Hoci vo výslednom dojme chýbalo väč-

osledným telesom, ktoré suplovalo SF počas jej zájazdu do NSR bol Státny komorný orchester Žilina na cele so svojím šéfdirigentom **Eduardom Fischerom**. Napriek nie najstastnejšiemu termínu (tesne pred jarnými sviatkami) zanechal ŠKO veľmi príaznivý dojem o dosiahnutej umelčkej i technickej pripravenosti. I dirigentský výkon E. Fischera, z ktorého vyžaroval punc výraznej osobnosti, zdravého muzikantského nadšenia, ale aj umelčkej rozváhy a kultivovanosti svedčí o tom, že ŠKO je v dobrých rukách.

Eduard Fischer

Je pochopiteľné, že telesu záležalo na tom, aby jeho bratislavský debut dopadol čo najpríaznivejšie, pretože od neho závisia i ďalšie pozvania, (prípadne i na niektoré z budúcich BHS). Pri všetkom vyjadrení obdivu nad doteraz dosiahnutými výsledkami musíme konštatovať, že niekedy orchester nahradzuje nižší počet hráčov zbytočným fiksovaním zvuku. Platí to napr. o intonačne dobre zvládnutých partoch najmä dychových nástrojov. Mäkšie nasadzovany tón, kultivovanejšie narábanie s dynamikou bude do celkového zvuku zapadat primeranejšie. (Zhodou okolnosti počul som úvodnú skladbu — symfonicú rozprávku Peter a vlk op. 67 od **S. Prokofieva** aj na domácom pódiu v Žiline a tam sa mi nezdalo, že by tento moment vystupoval do popredia tak markantne). Podanie sprievodného textu, ktorý prednášala Adriana Barónová, vyznelo iškrivo a technicky pohotovo.

Velmi pekný výkon podal orchester pri sprevádzaní viacerých árií z vokálnej tvorby **G. F. Händla**. Výsledný zvuk bol mäkší, komornejší, vyrovnanejší. Nadšenie a pôžitok z tvorenia, technická zdatnosť, zmysel pre barokový pásos, pregnančnosť faktúry sa zaslúžili veľkou mierou o úspešné vyznenie árie Armidy z opery Rinaldo a árie Apollo zo serenády Parnasso in festa. Najpresvedčivejší ohlas zanechali však ďalše číslo, v ktorých spoluúčinkoval — popri sólistke opery SND v Bratislave **Jarmile Smyčkovej** — aj Slovenský filharmonie-

ký zbor (čo do obsadenia zredukovaný — primerane ku komornému obsadeniu Žilinského telesa — na polovicu), ktorý prípravil k technickej dobre zvládnutemu a začítenu výkonu zbormajster **Peter Hradil**. Aj J. Smyčkovej podala v posledných čísloch muzikálne prežitý a prepracovaný výkon.

Ozáverečnej Sinfoniette La Jolla od B. Martinu môžeme povedať v podstate to isté ako o Prokofievovi: vyjadriť obdiv a súhlas nad muzikantským a koncepcným prístupom a s určitými výhradami prijať kvalitu zvukového a dynamického naštudovania. Napriek niektorým pripomienkam k výkonu ŠKO Žilina v Bratislave, hodnotíme jeho umelčkú úroveň vysoko pozitívne a veríme, že po tomto úspešnom debute budú nasledovať ďalšie vystúpenia, ešte úspešnejšie... ŠKO má pre ne — za terajšieho personálneho stavu telesa i vedenia — všetky predpoklady.

Spravou noblesou, citovou zanietenosťou, ale aj krehkosťou, pregnantnosťou, zreteľnosťou. Toperczer jednotlivé časti úvodnej Sonáty C dur od barokového majstra **B. Galuppiho**. Vzácne vystavaný cit pre ušľachtilosť dynamických prostriedkov, fantazijný vklad, ale aj virtuozita (strhujúce tempo finálnej časti — Allegro assai) doslova triumfovali.

Beethovenova Sonáta C dur, op. 2 č. 3 má Toperczer vo svojom repertoári už od študentských rokov Moment istoty a ostrieľanosti neboli však pri jej interpretácii nijakým handicapom. Naopak! Pomohol mu k maximálnemu sústredeniu na citové podfarbenie každého detailu, k vyloženej majstrovskému stvárneniu všetkých parametrov. Agogické výkyvy boli minimálne, nijako neprekračovali hranicu napnutej teatritivity a súčasne sa dokonale vyhli dojmu strohosti. Adagio bolo prosté, neafektované, v dynamických vrcholoch dramatické, ale vždy s krásou, mužne vyspevanou lyrickou kantilénu. Jedno Scherzo by hľadom zneslo trochu pomališie tempo, ale aj tak malo tvorivé napätie.

Tri skladby od **C. Debussyho** (Odryzy — č. 11 a č. 6) boli zasa vizitou Toperczrovej hre tak nachádzali v ideálnej rovnováhe a na vysokom stupni majstrovstva všetky zložky interpretácie, akými má disponovať umelec európskej triedy. Tak napr. v technickej stránke svojej hry dosiahol Toperczer stupeň jedinejnej suverenity, hraníciacej s naprostou perfektnosťou výkonu. Môže si zvoliť aj tie najrýchlejšie tempá bez toho, aby mu to kládlo nejaké prekážky. Hrá a tvorí pri tom s takou prirodzenosťou a uvoľenosťou, že poslucháč — uchvátený jeho interpretáciou — si ani neuvedomuje technickú problematiku a vníma iba hravosť a eleganciu. Okrem toho má mladý klavirista ešte ďalší osobitný dar: vie v maximálnej miere vyzdvihnuť a vychutnať krásu detailu bez toho, aby narúsil, alebo stratil z nadhoffu sugestívny účinok stavebného celku. Tvorivý zreteľ a prísné rešpektovanie štýlových principov je mu conditio sine qua non. Hoci Toperczer prežíva hudbu veľmi intenzívne, nedáva to nijako najavo na efekt vypočítanými gestami. Sedí za nástrojom kľudne, ale pružne a uvoľnenie.

VЛАДИМИР ЧИЗКИ

Hudobná žatva

Zväz slovenských skladateľov v spolupráci so Zväzom českých skladateľov a koncertných umelcov usporiadal ako spoločný dar k 30. výročiu oslobodenia ČSSR Sovietskou armádou koncert z diel slovenských a českých skladateľov pod názvom ČESKOSLOVENSKÁ HUDBOVÁ ŽATVA. Prvý koncert tohto podujatia bol 20. apríla t. r. v koncertnej sieni Slovenskej filharmónie. SOČR — Bratislava pod taktovkou Ondreja Lenárda uviedol na ňom symfonicú predochu pre veľký orchester VZDORY A NÁDEJE od Ladislava Holoubka, SYMFONIU PRE MALÝ ORCHESTER od Lubomíra Železného, päť piesní pre soprán a orchester na slováčku Zárybu z cyklu „Zázačná tričky kralov“ — AD ASTRA od E. Suchoňa (sólistka — Anna Kratochvílová z Brna) a SYMFONIETTU PRE VEĽKÝ ORCHESTER od Václava Dobša.

Další koncert hudobnej žatvy bude v sobotu 3. mája t. r. v koncertnej sieni SF. Vystúpi na ňom Slovenská filharmónia pod taktovkou Ladislava Slováka. Na programe bude PREDOHRA PRE DYCHOVÉ NÁSTROJE od Oldricha Flosmana, KONCERT PRE KLAVÍR A ORCHESTER, op. 40 od Dezidera Kardoša (sólistka D. Kardošová), laudatorium pre sóla zbor, organ a orchester MILOVAL SOM TA, op. 46 od Andreja Očenáša (premiéra) so sólistami A. Kajabovou-Peňáškovou, E. Baricovou, dr. G. Pappom, J. Špačkom, R. Tučekom. Spoluúčinkuje Slovenský filharmonický zbor.

O deň neskôr (4. mája t. r.) bude v koncertnej sieni SF ďalší večerný koncert, na ktorom vystúpi SOČR s Ondrejom Lenárdom. Na programe je PREDOHRA PRE VEĽKÝ ORCHESTER od Jozefa Malovca a kantátová triólogia pre sóla, miešaný zbor a orchester, ODKAZ JÚLIA FUČÍKA od Jana Seidla. Spoluúčinkujú sólisti ND v Prahe (Ivo Žídek, a Pfeimysl Kočík) a Miešaný zbor Čs. rozhlasu v Prahe.

Posledným bratislavským koncertom bude vystúpenie speváckeho zboru Lúčnice pod taktovkou dr. Štefana Klímu (20. mája t. r.) v koncertnej sieni SF o 19.30 hod. Na programe sú diela: A. Dvořákova, B. Martinu, P. Ebena, J. Dvořáčka, L. Burlasa, D. Kardoša, I. Hrušovského, J. Cikkeru, Z. Mikulu, O. Fejrenczyho a G. Sviridona.

Okrem toho boli — v rámci hudobnej žatvy — tri komorné koncerty — 2. a 9. apríla t. r. v Nitre a 9. apríla t. r. vo Zvolene.

Ostravský hudobný máj

Po predchádzajúcich 20-ich ročníkoch Ostravského hudobného mája (ktorý je práve taký starý, ako symfonický orchester v severomoravskej metropole — dnešná Janáčkova filharmónia Ostrava — doterajíci pôriodatel tohto festivalu, ktorý prebieha skoro vždy v tom čase, kedy Pražská jar) spojili tohto roka svoje sily viaceré kultúrne inštitúcie mesta, aby organizovali akciu, dôstojnú tohtoročného velkopolejného májového oslavám. Tridsiate výročie oslobodenia sa premietlo do dramaturgie jednotlivých koncertov v operných predstaveniach. Ostravským poslucháčom sa predstaví vela umelcov zo Sovietskeho zvyčaju, na przykład Moskovská filharmónia s Kirilom Kondratišom, Igorom Oistrachom, Jurijom Bukovom, Z. Chakanazarovom, Lysenkovo kvarteto, či Vladimírom Spivakovom. Z našich významných dirigentov, ensembleov a sólistov vystúpia na koncertoch Ostravského hudobného mája: Jar. Krombholc, František Jílek, obaja domáci dirigenti O. Trhlík a Josef Daniel, ďalej Václav Hudeček, Josef Chuchro, Mírka Pokorná, Janáčkova filharmónia, Ostravský filharmonický zbor, PSMU a významní ostravskí umelci, ako Ostravské kvarteto, Musici moravenses atď.

V dňoch od 8. mája do 12. júna t. r. sa v rámci Ostravského hudobného mája uskutoční celkom 7 symfónických koncertov a 8 komorných. Tohtoročný AHM bude pravdepodobne medzinníkom v historii týchto festivalov, zameraných v minulosti iba na koncerty symfónické, pôriadané JFO a položí základ k vytvoreniu ich novej tradície, K. STEINMETZ

S. ČURILLA

Zlatý veniec

V dňoch oslobodenia Bratislavu — súťažili bratislavské zboru už po jedenačtykrát o Zlatý veniec. V tejto súťažnosti si treba uvedomiť dva dôležité faktory: prvým je už jedenačtyročná súťaž. Táto skutočnosť nechala v každom ročníku výraznú stopu — najmä v dramaturgi celeho podujatia. Druhým faktom je, že súťaž sa pôriada pre zborové telesá z Bratislavu. Tu sa vynára niekoľko otázok: je v meste enormný počet zborov? Kolko súborov sa „prespevalo“ do záverečného kola? Sú medzi nimi nové mená? Aká je frekvencia speváckych telies podľa uplynulých ročníkov?

Súťažilo 8 zborov — tri detské, dva mládežnické, jeden vysokoškolský, dva miešané zbyz dospejúcich v jednej kategórii. Sedem zborov sú pravidelní účastníci doterajších ročníkov — prvý raz súťažil dievčenský spevácky zbor Mladost pri Odbornom učilišti MDŽ s dirigentom I. Hrdinom. Ostatné súborov sa zúčastňujú teda súťaže pravidelne. Prečo? Za akých okolností môže nastaviť zmenu, aby súťaž spĺňala aj cieľ aktivizácie súborov...?

U dospejúcich sme v tomto smere skeptický. Aj pre nedostatočok mužských hlasov nie je zatiaľ perspektiva založiť nový zbor. U mládeži je to už nádejnejšie. V Bratislave je viac stredných škôl, kde by sa mohlo vytvoriť vhodné zázemie pre spev. Veď ani na jednom gymnáziu v meste nie je teleso takého typu, hoci sa tým dospelým v Trnave. Čo je lepšie vyhlásky majú detské zbyz. Hoci je ich niekoľko — kvalitných — na ZDS, do finále sa dostanú iba málo. Prečo? Odpovedať by mohli — okrem dirigentov — aj organizátori súťaže (nezaviedie pásmové hodnotenie?). Naša odpoveď vychádza i z poznatku, že s hudobnou výchovou na školách vo všeobecnosti nemôžeme byť spokojni.

V záverečnom kole preukázali súťaži vzostupnú tendenciu. Rastie snaha o hlasovú kultúru a farebnosť — zaujímavé je to sledovať najmä v súbore Technik. Hlasová výchova sa stáva samozrejmosťou. U dirigentov existuje snaha o správne frázovanie, agogiku, výstavbu diela, pochopenie štýlu skla dieb a pod. Nedostatočok miest nám nedovoľuje vymenovať súťažný program súborov, preto sa obmedzíme iba na novinky repertoáru. Najmä detské zbyz ho stále dopĺňajú o nové skladby — Zornička uviedla aj skladbu z festivalu politickej piesne v Martine, mládežnické zbyz prišli s úplne novým programom (najmä Technik si dal záľuba na výbere vhodných skladieb), z dospejúcich pripravili dve premiéry. Miešaný zbor bratislavských učiteľov (Ferenczy: Volanie, Žemanovský: Žnica), Bratislavský komorný zbor okrem Hrušovského Májovej flauty spieval repertoár v nezmenej zostave. Ak chápeme angažovanosť v širšom slova zmysle, máme pripomínuť, že sme predpokladali ešte väčšiu vynachádzavosť v oblasti dramaturgie. Porota v zložení: dr. J. Šamko — predsedu, členovia: dr. Š. Plavec, A. Žemanovský, L. Holásek a O. Franscisci udelila tohtoročný Zlatý veniec jeho vlaňajšiemu nositeľovi — Bratislavskému komornému zboru pri MDKO s dirigentom Antonom Kállayom.

EUBA HORNOVÉSKÁ

Premiéra Gounoovej opery FAUST A MARGARÉTA / SND — 12. a 13. apríla t. r.) sa stala priležitosťou pre režiséra Miroslava Fischeru, ktorý na — jemnými detailami hýriacom — javisku rozohral krásne romantické divadlo. Základom jeho práce bola scéna P. M. Gábora, ale aj pohybová spolupráca B. Slováka a nová choreografia J. Dolinského vo Valpurginej noci. Decentnosť a výkus režiséra boli podčiarknuté peknými speváckymi výkonomi: na prvej premiére spieval rolu Fausta Peter Dvorský, ktorý spolu s M. Hajóssyovou (Margaréta) vytvorili ideálnu speváckovú dvojicu. Ich výkon podporil skúsený O. Malachovský ako Mefisto, upozorňujúci na stále krásne kvality svojho hlasu. V druhom obzadení spieval Mefista veľmi nádejný Sergej Kopčák (snímka dole). Snímky: L. Vavro

Dirigent opery a baletu Slovenského národného divadla v Bratislave Gerhard AUER oslávil v týchto dňoch dvojté jubileum — päťdesiatiny (narodil sa 9. apríla 1925 v Náchnede) a štvrtstočie dirigentskej činnosti v SND (od 1. mája 1950). Miesto siahodlhých 1. dňot jeho bohatej umelackej praxe, ktorá v oboch žánroch obsahla diela najrozličnejších epoch a skladateľských škôl — a popri srdečnom blaženství, predkladáme súpis Auero-vých naštudovaní v SND.

BALETNE INSCENÁCIE:

- 1951 — Prokofiev: Popoluška
- 1952 — Asafiev: Flamenco Paríza
- 1953 — Asafiev: Bachčínská fontána, Čajkovskij: Labutie jazero
- 1954 — Glier: Červený mak

Dvojité dirigentské jubileum

1956 — Čajkovskij: Luskáčik	1958 — Delibes: Fadetta
1959 — Krejčí: Laurencia	1960 — Rossini: Barbier zo Sevilly, Beethoven: Fi delio, Rímskij-Korsakov: Sadko
OPERNÉ INSCEŇÁCIE:	1961 — Orff: Múdra žena, Mas cagni: CAV, Mozart: Don Juan
1952 — Smetana: Hubička	1955 — Mozart: Figarová svadba, Verdi: Traviata
1956 — Mozart: Don Juan	1957 — Auber: Fra Diavolo, Wagner: Blúdiaci Hollanďan, Smetana: Dalibor
1958 — Andrašov: Figlia Gelé, Puccini: Manon Lescaut	1962 — Dessa: Odsúdenie Lu kulla, Cikker: Juro Jánosik
1960 — Rossini: Barbier zo Sevilly, Beethoven: Fi delio, Rímskij-Korsakov: Sadko	1963 — Offenbach: Hoffmannove poviedky, Weber Čarostrelec
1961 — Orff: Múdra žena, Mas cagni: CAV, Mozart: Don Juan	1965 — Rossini: Talianska v Al žíri
	1966 — Verdi: Nabucco
	1967 — Haydn: Svet na Mesiaci
	1968 — Smetana: Predaná ne vesta, Verdi: Macbeth
	1969 — Händel: Xerxes
	1970 — Suchoň: Svätopluk Gluck: Ifigénia v Auli de
	1972 — Suchoň: Svätopluk Čajkovskij: Eugen Onegin
	1973 — Donizetti: Don Pasqua le

GRAMORECENZIE

L'van BEETHOVEN / Sonita A dur c.2, op.2
kin CIKKER / Akvarely

Lýdia Majlingová / klavír

© OPUS Stereo 9111 0244

L. Majlingová — v duchu zásad sovietskej klavírnej školy — kladie vo svojej hre veľký dôraz na expresivitu a s nou spojené tieňovanie farby klavírneho tónu, a to nielen v kančile, ale aj v živých úsekcích. Paleta jej dynamických prostriedkov je obdivuhodne široká. Kladie veľký dôraz na

plastiku motívov, ktoré práve v Beethovenovej ranej sonáte prechádzajú z hlasu do hlasu. Tažko mi je posúdiť, nakolko sa interpretka, alebo zvuková režia (Ing. Boháček) „zaslužili“ o miestami príliš tvrdé a suché staccatá (najmä prvá časť). Po stránke agogickej dokázala sa Majlingová veľmi tesne priblížiť stavbe klasickej sonáty. Jej Beethoven má na

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA

Dezider Kardos: Res philharmonica, Ján Cikker: Variácie na slovenskú ľudovú piešiš (SF diriguje Ladislav Slovák), Eugen Suchoň: Symfonická fantázia na B-A-C-H pre organ, sláčikový orchester a biciele nástroje (SF diriguje dr. Ľudovít Rajter, na organe hrá dr. F. Klinda), Johannes Brahms: I. symfónia c mol, op. 68 (SF diriguje dr. Ľudovít Rajter), P. I. Čajkovskij: VI. symfónia h mol „Patetická“, op. 74 (SF diriguje L. Slovák), A. Dvořák: IX. symfónia e mol „Z nového sveta“, op. 95 (SF diriguje Zdeněk Košler).

© OPUS Stereo 9110 0317-0320

Minulý rok si hudobná verejnosť priopomnula 25. výročie založenia Slovenskej filharmónie. Je len samozrejmé, že také významné jubileum priam nabáda k bilancovaniu práce i hodnot, ktoré tento orchester slovenskej kultúre priniesol. Umelecký profil 25-ročného juhilujúceho telesa si vyzádzuje pozornosť nielen zo strany publicistickej, ale i pri zachytení živého hudobného portrétu

tu. Treba teda pochváliť čin OPUS-u, ktorý prípravil album nahrávok orchestra SE s výšie uvedenými dirigentami. Žiaľ, v reprezentačnom obale vydaný album, zostať celistvěnu pohľadu na 25 rokov práce Slovenskej filharmónie vela dlžný. Je tu predovšetkým nie najšťastnejší dramaturgický postup. Myslíme si, že úlohou podobného dokumentu by mal byť aspoň malý pohľad i do minulosti, aby sa zochytili najzávažnejšie body budovania a rastu orchestra za pomocí významných dirigentských i sólistických osobností. Predovšetkým nie je dokumentovaná činnosť jednej z najväčších postáv, aké v SF pôsobili — národného umelca Václava Talicha. Prečo? Ved viaceru nahrávok z diel slovenskej i súrovej hudobnej literatúry pod jeho taktovkou vlastní Čs. rozhlas v Bratislave, s ktorým OPUS veľmi úzko spolupracuje! Tiež bolo možné dokumentovať ukázkami umenie prvých sólistov SF — ale aj tých dnešných! Co sa týka samotného výberu diel a nahrávok, sú to všetko veci, ktoré pred krátkym časom vyšli na gramofonických „sólovo“, čiže album je z nich vlastne zložený. Zástupenie slovenskej hudobnej literatúry necharakterizuje autora vždy typickým dielom a dirigenta zase najprofítovanejšou ukázkou. Spomenieme napríklad Cikkerove Variácie na slovenskú ľudovú piešiš pod taktovkou Ladislava Slováka. Ved dirigent naštudoval so SF aj závažnejšie opisy z diela tohto národného umelca. Ak spomíname i svetovú hudobnú literatúru, Slovácko naštudoval Čajkovského — aj keď interesantné — netvorí doménu jeho repertoáru. Stvárnenia diel sú časné autorov — najmä Sosakoviča — tvoria vrchol Slováckových umelcov kreatív. Nuž, album prináša rad problémov, i keď nepochybujeme, že korešponduje s poslednými slovami sprevodného textu: „...reprezentuje interpretačné umenie orchestra SF za posledné roky. Je súčasne dokladom cieľavedomej dramaturgickej spolupráce Slovenskej filharmónie a nášho vydavateľstva“.

E. ČÁRSKA

Album „25 rokov Slovenskej filharmónie“ je doplnený sprevodnou obrazovo-textovou prílohou s portrétmi L. Slováka, dr. E. Rajtera a Z. Košlera.

päťtie, dravosť, späť i potrebné dramatické vrcholy. Striedajúca pedalizácia sa zaslúžila o priezračnosť, pregnanciu a zreteľnosť klavírnej faktúry. V tomto smere sa žiada vysoko vyzdvihnut citovú hlbku a spevnosť, vystupňované v závere druhej časti do mohutnej a sýtej dramatičnosti. Azda iha ornamentika by zniesla v tejto časti menej expresivity. Scherzo sonáty má potrebný spád a vzlet, pevnosť rytmického toku a presné vykreslenie dynamických kontrastov. Znieslo by však ešte viac elegancie a ľahkosť. Opäť — tažko posúdiť, či by sa zvukárskymi finesami nedala zmäkiprilišná tvrdosť pasáži... Do Ronda dokázala umelkyňa vložiť napäťie.

Slovami najvyššieho uznania musíme ohodnotiť aj Majlingovú stvárnenie Cikkerovej skladby. Bohatstvo tvorivej fantázie, zmysel pre drobnokresbu našli u nej ideálne interpretu. Ak sme počas BHS počuli — v podaní Toperczera — Cikkerov cyklus, akoby načrtnutý jemnou perokresbou, Majlingová podanie hŕňa žiarivými farbami a zachytáva romantické náladu. Vo svojej jedinečnosti a pôsobivosti je uchvacujúce. Dokonála zvukomáľba sa jej podarila napr. v skladbe Vlah ide, Tam je mátoha. Dokázala vniknúť i do filozoficko-meditatívneho podtextu príslušných časti (Prosím si rozprávku, Prečo pláčeš, Musí každý umrieť...). Naproti tomu skladbička Chytíl som motýliku mohla byť jednoduchšia, svižnejšia, filigranskejšia.

V. ČÍŽIK

Ústredný dom plienkov a mládeži Klementa Gottwalda v Bratislave usporiadal 31. mája 1974 I. medzinárodný festival detských speváckych zborov. Zúčastnili sa ho 4 domáce a 4 zahraničné súbory. Pionieri Československa a mládež Francúzska, Poľska, ZSSR a BLR mali možnosť nadviazať priateľstvo a porovnať svoje spevácke kvality. Tohto roku bude už II. medzinárodný festival detských speváckych zborov — 19.—23. júna t. r. — v Bratislave. Poriadateľmi sú Ministerstvo školstva SSR a Slovenský výbor SZM. Príamym organizátorom je Ústredný dom plienkov a mládeži Kl. Gottwalda. Festivalu sa zúčastnia detské spevácke zborov z Bulharska, z Moskvy, Kyjeva, MLR a Rumunska. Z domáčich súborov budeme počuť „Slniečko“ a „Zorničku“ z Bratislavu, ako aj zborov z Prahy a z Olomouca. Rok 1975, kedy si priopomíname 30. výročie oslobodenia od nemeckého fašizmu, dáva teda najvýznačnejšiu príležitosť tomu, aby naša mládež — spolu s defmi ostatných krajin — radostne oslavila toto vzácne jubileum piesňou...

Ján Klimo

Sovietska
skladateľka

Tatjana Čudovová

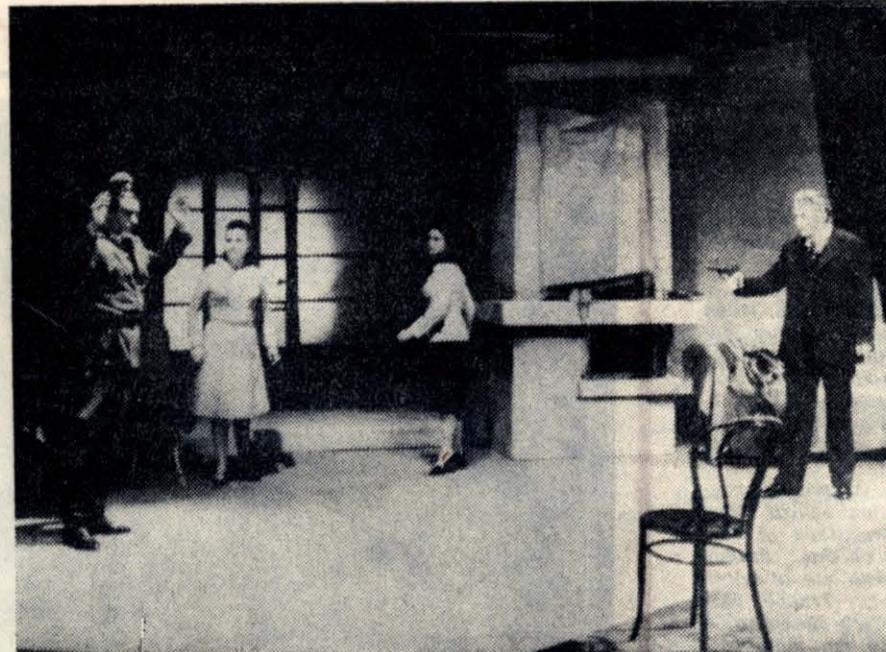
Umelkyňa svojho národa — týmto slovami možno charakterizovať Tatjanu Čudovovú, mladú moskovskú skladateľku. Tatjana Čudovová je naozaj ruskou umelkyňou, čo sa prejavuje doslova vo všetkom — najmä v samom ladení jej hudby, v hlbokom pochopení a pretvorení ruského ľudového umenia. Lásku k ľudovému umeniu si vystebovala už v deťstve. Tatjana Čudovová bola totiž členkou orchestra ľudových nástrojov, ktorý viedla jej matka. V rokoch štúdia na konzervatóriu, boli profesormi budúcej skladateľky J. Šaporin a T. Chrennikov, u ktorého skončila ašpirantúru a teraz pôsobí ako asistentka.

Dô obdobia jej štúdia na konzervatóriu spadajú aj početné folklórne expedičie. Precestovala doslova celé Rusko a dôkladne sa oboznámila s ruským folklórom rozličných oblastí ZSSR — od Archangelska, až po Povolžie. To, prirodene, vtiačilo tvorbe Čudovovej pečať istej svojpránosti, ktorá sa stáva neoddeľiteľnou súčasťou „nefolklorného“ smeru, obzvlášť rozšíreného koncom sedemdesiatych a začiatkom sedemdesiatych rokov v ZSSR. Umelecki rozličných generácií a národností sa zaujímajú o folklór — s cieľom, obnoviť hudobný jazyk, výrazové prostriedky a existujúce žánre a formy. U Čudovovej sa táto tendencia realizovala v celej sérii „folklórnych skladieb“. Spomeňme ju interpretáciu ruského rozprávkového sveta v opere „Rozprávka o mŕtvej cáravnej a siedmich bohatieroch“ (podľa A. S. Puškina) a symfonickú sútu „Z ruských rozprávok“, ako aj vokálny cyklus „Sedem ruských textov“, kde skladateľka vybraťa texty zo siedmich žánrových foriem ľudovéj piesne. Osobitne treba spomenúť vokálno-klavírne obrazy „Spevy a tance“ na slová L. Serostanovovej, kde skladateľka veľmi úspešne odzrkadlia charakter poézie, až jemne gradacie špecifických „folklórnych“ nálad. Čudovová necituje folklór, ale interpretuje „folklórne“ obrazy, intonácie a rytmus. Požiadala som skladateľku, aby dôkladnejšie vysvetliťa svoj vzťah k ľudovému umeniu:

„Som toho názoru“, povedala Tatjana Čudovová, „že čím hibšie vnikne skladateľ do folklóru, tým silnejšie sú národné korene jeho tvorby, tým prístupnejšia je jeho hudba. Podľa mňa — veľmi mnoho z ľudového umenia je ešte podnes neprehavené. Mám na mysli napr. špecificky ľudový vokálny prejav. Už dávno prenikol do estrády, no v symfonickom a komornom žánri skladateľa nedostatočne využívajú jeho možnosti. V tvorbe sovietskych skladateľov tvoria v tejto oblasti potešiteľnú výnimku „Poetória“ R. Šedriny. Vcelku som nepriateľom štylizácie „na spôsob ľudového“ — pri práci s ľudovým materiálom treba mať jemnú intuiciu a treba poznáť jeho organickú povahu. Ľudovú pieseň treba „dešifrovať“, očistovať od cudzích náносов. Na to je potrebné starostlivé a dosledné štúdiu.“

Tatjana Čudovová má 31 rokov — ale za sebou už bohaté tvorivé skúsenosti.

RIMA KOSACEVA, Moskva

Posledný obraz opery „Poplach“.

Tento článok bol písaný pre Hudobný život. Jeho autorkou je dramaturgička sovijskej opery — B. Arnaudová.

Zrod každej novej bulharskej hudobno-scénickej kompozície je sviatkom. Môžeme s uspokojením konštatovať, že podobných sviatkov bolo v posledných rokoch dosť: vznikli opery ZACHARIJ ZOGRAF (1972) od národného umelca Marina Goleminova, tanečná dráma KALOJANOVA DCERA (1973) od toho istého autora, opera LETO 893 (1973) a musical CYRANO Z BERGERACU (1974) od národného umelca Paraškeva Chadžijeva. V roku 1974 celý bulharský národ oslavoval 30. výročie oslobodenia. Pri tejto príležitosti vzniklo viaceré diel, ktoré oslavovali stranu, heroické činy bojovníkov za slobodu národa, družbu so Sovietskym zväzom, ako aj snaženie súčasníkov. Medzi touto tvorbou má dôstojné miesto najnovšia bulharská opera POPLACH (TREVOGA) od národného umelca Alexandra Rajčeva podľa libreta O. Orlinova. Prvý raz ju inscenovali v Sofijskej národnej opere pod vedením dirigenta — zasl. umelca Ivana Marinkova, v režii Nikolaja Nikolova.

Antifašistická téma nie je v našej opernej literatúre novinkou. Napríklad v r. 1963 veľký bulharský skladateľ Lubomir Pipkov skomponoval Antigonus 43, v nasledujúcom roku bolo po prvýkrát uvedená Júlová noc od P. Chadžijeva. O rok neskôr sme počuli Most od A. Rajčeva, operu, ktorá predstavuje epizódu z národného oslobodzovacieho hnutia. Určite nie je náhodou, že práve Alexander Rajčev siahol opäť po podobnej tematike. Zúčastnil sa protifašistického odboja, už dávno ho poznáme ako skladateľa, ktorý s veľkou láskou vytvára celý rad nevšedných hudobných portrétov hrdinov — revolucionárov i súčasníkov. Spomeňme aspoň symfóniu — kantátu TEN NEZOMIERA, prvé veľké dielo ešte celkom mladého autora z r. 1949, kantátu DIMITROV ŽIE, symfonickú tvorbu reprezentuje opus LIPSKO 33, NOVÝ PROMETHEUS a symfónia č. 3 SNAŽENIA, oslavujúca úsilie nášho súčasníka o krajší zajtrašok. SEPTEMBROVÉ REQUIEM bolo napisané k 50. výročiu prvého antifašistického povstania na svete v obecnom silou boli bulharskí robotníci a rolníci v r. 1923. Známa je aj Rajčevova rozhlasová opera NAŠA PRÍTOMNOSŤ. O opere POPLACH Alexander Rajčev hovorí: „Dávno som hľadal námet pre súčasnú operu, v ktorej by som ospieval

Nová bulharská opera Poplach

... úvodná scéna Rajčevovej scénickej opernej drámy.

Snímek: z archívu autorky

hrdinské roky, ktoré pripravovali 9. september 1944. Našiel som ho v dráme O. Vasileva POPLACH. Dramatický dej je jasný, zjednodušený, hrdinovia dobovo typickí. To mi pomohlo, aby som sa v spolupráci so spisovateľom O. Orlinovom zahľbil jednako do hudobnej charakteristiky historickej okamžikov, ale aj postáv diel.“

...

Chcela by som oceniť záslužnú prácu libretistu, ktorý napísal nanovo celé prvé dejstvo, uskutočnil zmeny vo vzájomných vzťahoch postáv, urobil novú charakteristiku hlavného hrdinu Vitana Lazarova. K úspechu libreta prispeli aj výstižné frázy, vhodné pre hudobné stvánenie. Aspoň v stručnosti si pripomeňme obsah opery:

Vo vile plukovníka vo výslužbe — Vitan Lazarova — sa chystá oslava striebornej svadby Vitana a jeho ženy Rajky. Je tu dcéra — Lily, talentovaná klaviristka, jej manžel — architekt Sava Veľíkovič, presvedčením komunista, jeho matka Slavka so synom Angelom, obaja

Neobyčajne bohatý hudobný program slubuje tohtoročný Medzinárodný festival v Bergene, venovaný hudbe a divadlu. Bergen — mesto, kde sa narodil a zomrel najväčší nórsky skladateľ E. H. Grieg — zorganizovalo pred 13 rokmi festival, zasvätený najmä jeho hudbe. Postupom času sa festival dramaturgicky obohacoval,

Georges Delerue, autor hudby k filmu Hirošima, moja láska, zložil novú operu „Medis et Alyssio“ na libretu Micheline Gaudronovej. Je to dráma, v obsahu nadviazujúca na grécku mytológiu. Operu uviedli v polovici marca v Strassburgu s nádhernými dekoráciami Jacquesa Noela. Režíroval Pierre Franck.

Kirill Molčanov napísal svoju siedmu operu pod názvom „... a rána sú tiche“. Jej premiéra bola vo Veľkom divadle v Moskve. Dielo sa stretlo u obecenstva s neobvyčajným ohlasom. Recenzenti ho nazvali „lyrickým requiem za tých, čo padli v boji proti fašizmu.“ Podkladom Molčanovej opery je i u nás známa poviedka Borisa Vasileva (spracovaná aj filmovo), ktorá sa zaobráva nepatetickom hrdinstvom ženíneho oddielu dievčat, ktoré zomierajú v boji za slobodu. Hlavné úlohy spievajú — o. i. — J. Obrazcová, G. Borisovová a G. Kalinina.

Dvořák v Antverpách

Slovenský dirigent Ján Valach, ktorý pôsobí v Belgicku, uviedol Dvořákovu oratórium Stabat Mater v Antverpách, a to 5. a 6. februára t. r. Pre veľký úspech uviedli dielo po tretíkrát 28. III. t. r. — v koncertnej sieni tamjšej filharmónie, ktorá pojme 2400 poslucháčov. Z ohlasu kritik uvádzame:

„Toto Dvořákovu oratórium patrí k najkrajším, aké kedy boli napísané. Je to lyrické dielo, ktoré poskytuje veľké možnosti sólistom, zboru a orchestru. J. Valach priviedol tieto zložky k obdivuhodnej rovnováhe. Plne obsadená sála odmenila vynikajúce stvárnenie veľkým aplauzom.“

Zo zahraničia

Vo viedenskej Štátnej opere znova naštudovali Wagnerovo Lohengrina. Inscenácia sa ujal Joachim Herz z NDR. Tomuto režisérovi sa podarilo realizovať dielo bez zvyčajných symbolických štylizácií. Smerovalo skôr k javiskovému realizmu. Vysoko sa hodnotí aj hudobné naštudovanie diela dirigentom Zubinom Mehtom.

— Maj-

V Parížskej postavia pamätník slávnemu španielskemu violončelistovi Pablovi Casasovi. Autorom pamätníka je katalánsky sochár Miguel Paredes. Projekt zobrazuje postavu ženy, symbolizujúcej slobodu. Okrem toho bude na ďalej strane podstavca vyryťa citát, ktorý poveďal Casals v OSN na margo otázok mieru a budúcnosti ľudstva.

Janáčkova Lišku Bystroušku uviedli v Linzi. Hostujúci dirigent bol Jovan Sajnovič. Ako ideálny typ pre postavu hájnika určila kritika hostujúceho Zdeňka Kroupu.

Tvorba D. Kabalevského má v ZSSR veľa prívržencov. Pri príležitosti jeho sedemdesiatin organizovali v Moskve koncert venovaný jeho tvorbe. Kabalevskij je známy nielen ako skladateľ, ale aj ako redaktor, klavirista, hudobný publicista a pedagóg.

Hans Sittner vydal vo Viedni knihu o spojení hudobnej výchovy s terapiou.

Známy huslista Nathan Milstein oslávil nedávno sedem desiatiny. Kritika pri tejto príležitosti zoširoka komentovala význam a umenie interpreta.

Leoš Janáček vystupuje ako jedna z programových dominant v tohtoročnom cykle rakúskej Hudobnej mládeže.

Popredný anglický skladateľ Michael Tippett oslávil svoje sedemdesiatiny. Tento, v Československu menej známy skladateľ, sa predstavil predovšetkým ako autor opier a piesní.

Symfonický orchester BBC, vedený Pierrom Boulezom, uviedol na svojom aprílovom koncerte i skladby Leoša Janáčka.

V Mnichove vydali autobiografiu Duke Ellingtona, ktorú nedávno zomrelý klavirista dokončil v roku 1973.

Rakúšania venujú tradíciam mesta Viedne letný kurz, ktorý vede viač známych osobností.

Od 7. do 15. júna t. r. bude v Bonne veľká súťaž hudebných talentov.

E. Freitag vydal novú knihu o Schönbergovi. Kritika hodnotí túto publikáciu pozitívne.

Japonský dirigent Seiji Ozawa diriguje s úspechom viačeré európske orchestre. Odborné recenzie hodnotia najmä jeho reprodukcii Berlioza a Ravela.

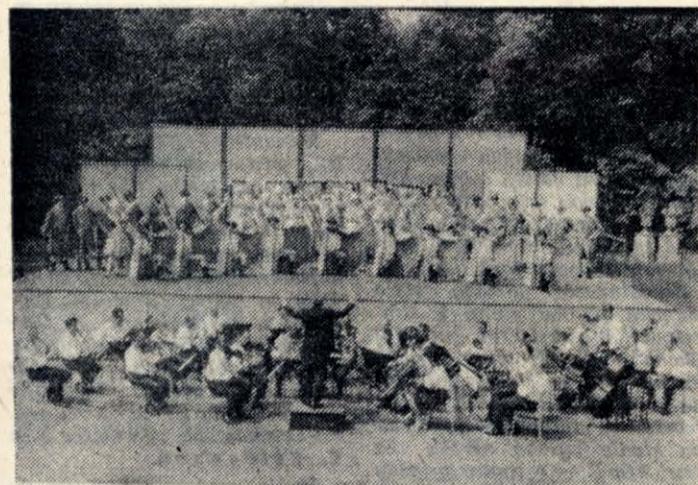
V Trossingene pripravujú seminár, ako sa má správne cvičiť hra na klavíri. Túto akciu povedú viaceri známi pedagógovia.

Juilliardovo kvarteto nahralo na platne „Americke kvarteto“ A. Dvořáka a Smetanova Slávikové kvarteto „Z môjho života“. Kritika vysoko hodnotí ich naštudovanie.

Štátneho súbor

pre srbskú

Iudovú kultúru

Celkový pohľad na súbor „Staatliches Ensemble für sorbische Volkskultur“.

Tento názov môže zvádzat k určitým geografickým nepresnostiam. STAATLICHES ENSEMBLE FÜR SORBISCHE VOLSKULTUR — čiže, **Serbski ludowy ansambl** je oficiálny názov umeleckého telesa Lužických Srbov, dnes malého ostrova tzv. severných Slovanov na území NDR. Vďaka zmeneným spoločensko-politickej podmienkam po druhej svetovej vojne sa umožnilo zravnoprávnenie tejto menšiny a rozvoj jej kultúrneho dedičstva.

Rok 1952 je historickým: odvtedy sa datuje vznik prvého profesionálneho telesa Lužických Srbov, ktoré sa zaobrá

spracovaním osobitého Iudového umenia. Pravda, i v minulosti (ako aj dnes), bolo viacero inštitúcií Lužických Srbov, ku ktorým patrí **Domowina** (obdoba našej Matice slovenskej), **Národopisný inštitút** (ako súčasť akadémie vied NDR), operný a činoherný súbor zniechaného nemecko-srbského divadla a osvetové zriaadenia.

Môj záujem sa sústredil na spomínaný súbor, nakoľko nie malý podiel pri jeho umeleckom napredovaní majú viacerí slovenskí tvoriví pracovníci. Prvých desať rokov (asi do r. 1962) bolo v znamení rozvoja

súboru, jeho organizačného dobudovania, spoločensko politického a umeleckého uplatnenia. Ako host začal v tom istom roku pôsobiť v súbore choreograf **Jura Kubánka**, zasi umelec, umelecký šef SEUK-u, ktorý ovplyvnil celkovú koncepciu programov, ich dramaturgickú líniu a réžiu. Od tohto času sa cielovedomé prebudovávanie programu dopĺňa sa väčšinou tanečno-hudobnými formami, funkčne sa využíva zbor a pozornosť je venovaná výskumu v teréne. Prvou prácou J. Kubánku bola **Srbská reja** (tanec), kde sa prvýkrát stretol násch choreograf pri spolupráci s J. Bulankom, skladateľom, ktorý má veľkú zásluhu na novom spôsobe spracovania srbského hudobného bohatstva, mieru štylizácie prispôsobil súčasným podmienkam a vyššiemu nárokom. Výsledkom ich ďalšej spolupráce bol tanec, typický pre Srbov — **Dwuskokova**. V podstate je to charakteristický tanečný motiv so zaujímavou rytmicko-pohybovou štruktúrou. Spojením týchto dvoch choreografií plus zbor a Iudová hudba (zaujímavé inštrumentálne obsadenie s gajdami a trubkou), vznikla hudobno-spevácka a tanečná kompozícia **Slepjanski Wobraz**. Predvedli ju na II. festivale srbškej kultúry v r. 1964.

Od r. 1966 už existuje trvalá spolupráca v oblasti dramaturgicko-režijnnej. Sumarizáciou tejto spolupráce bola premiéra programu **Muzikanti zahrajte** na II. festivale srbškej kultúry. J. Kubánka tu využil dlhorocenné skúsenosti zo SEUK-u a z práce s autentickým materiálom. V rámci tohto programu sa prvýkrát objavili národopisné zvyklosti — dolnolužické dožinkové obyčaje, hudobno-tanečná scéna **Kohút**, stredolužické svadobné zvyky pod názvom **Kwasne p̄espolo** (Svadobný sprievod), ako aj menšie tanečné fromy **Reja s cypami** a **Přazna mazurka** (Priadky). Nasledujúce roky boli v znamení úspechov doma i v zahraničí (zájazdy do Bulharska, Indie, Šrí Lanky atď.). Nemalým ziskom telesa bol trvalý prichod J. Kubánku, ktorý nastúpil v r. 1971 ako šéfchoreograf súboru.

Programová záťaž súboru je veľká. Dramaturgia počíta s uplatnením troch typov programu, čo je — vzhľadom k personálnemu obsadeniu — veľká záťaž. Prvým typom je tzv. veľký program, kde sú zastúpené všetky zložky súboru. Okrem už spomínaných progra-

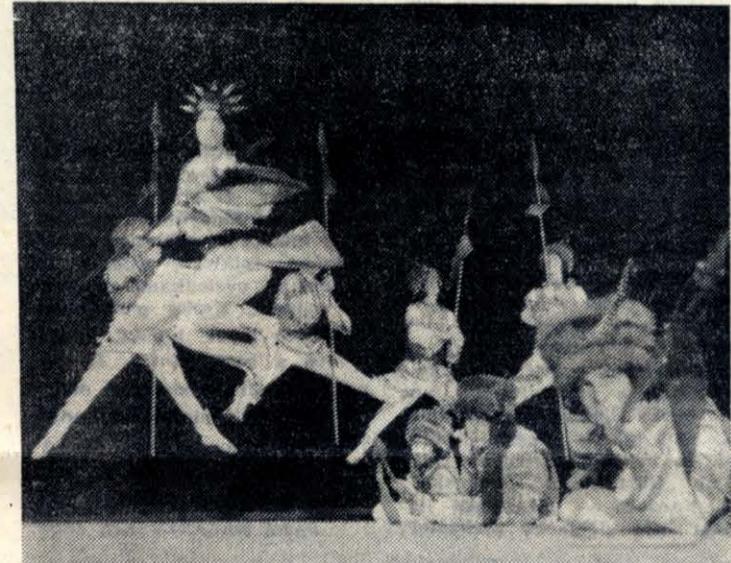
mov prípravil (v rámci pásma My, v našej republike) J. Kubánka (v spolupráci s J. Bulankom) veľký tryptich **Chleb a sol**. Je to alegorická scéna, vychádzajúca z dôvodu milnosti Lužických Srbov.

Okrem veľkého programu je na repertoári malý — estrádny program: „4 × 4“. Tu sú zastúpené tance iných národov, ako aj malé formy srbškej tanečnej kultúry: **Holčí pop** (Sukničkár), **Lenowa reja**, **Dwuskokova**, **Pjankoje skörne** (Opitě čízmy). Nezabúda sa ani na deti. Pre nich sa hrá malé predstavenie s deťovou fabulou, tematicky čerpajúcej z povesti a legiend Lužických Srbov. V tomto období končí svoju niekoľkoročnú pôf program nazvaný **Pumpot** a pripravuje sa nová rozprávka **Kito — husličkár**.

Nie zanedbateľnými sú predstavenia koncom januára a začiatkom februára pod názvom **Ptačí kwas** (Vtáčia svadba). Tento sviatok nemá podnes presne identifikovaný pôvod (ide o detskú hru, resp. o zvyk starostlivosti o vtáčikov v zime). Stal sa základom každročných tradícii, ktoré našli odraz i v tomto predstavení. Je to špecifický program pre oblasť Lužice, uvádzajúci sa v ich jazyku, no niekedy aj v nemčine — dvojjazyčne.

Toto je iba niekoľko informatívnych poznámok, ktoré som získal počas pobytu v Serbskom ludovom ansamblе, plniačom nie malé spoločenské, politické a kultúrne úlohy pri podpore a rozvoji života našich slovanských bratov — Lužických Srbov.

EMIL BARTKO

Tanečné číslo „Chleb a sol“.

Snímky: archív autora

Jela Špitková

Jela Špitková — jedna z popredných členov mladých slovenských huslistov vystúpila (spolu s klaviristom Pavlom Kováčom) v Koncertnej sieni Čs. rozhlasu (25. III. 75). Po čiastočnej zmeni programu počuli sme ich v dielach Johanna Brahma, Antonína Dvořáka, Henryka Wieniawského, Sergeja Prokofieva a Niccola Paganiniho; je to repertoár, ktorý zhŕňa v sebe technickú a umeleckú náročnosť. Skladby so širokou dynamickou i výrazovou amplitúdou striedali drobné, no atraktívne dielka, ktoré na malej ploche dokumentujú obraz o umeleckej výške a zrelosti interpreta. Svojprázný temperament napomáhal umelkyni tvarovať náročnú dynamickú krvku, bohatý rytmický ambitus a melodickú líniu v náročných drobnokresbách Wieniawského SCHERZA TARANTELLY a Paganiniho LA CAMPANELLY, ale zaskveli sa ním i rýchle časti najmä Prokofievovej sonáty. Pokiaľ Brahmova I. sonáta G dur pre husle a klavír op. 78 niesla znaky rozkolisanosti, slabej disciplíny úvodnej skladby (najmä v prvých častiach), v záverečnom Allegre na-

dobudla technickú suverenitu a dokázala vyniknúť i do štýlovej čistoty a prepracovanosti diela. Bezposporu vrcholom večera bola interpretácia Prokofievovej II. sonáty D dur pre husle a klavír op. 94. Špitková dokázala, že súčasná hudba tvorí doménu jej snaženia. Ukázala sa ako hudobne cítiaca a technicky dobre prípravená umelkyňa, ktorej veľkou devízou je húzevnatosť, priebojnosť, interpretána prepracovanosť. Prokofiev jej „vyšiel“ ľahko, s dôrazom na každý detail. Rýchle časti niesli znaky presnosti, štýlovej a charakterovej pregnancie; pomalej zahrala bez zbytočného romantizovania, s citom pre súčasný vyjadrovací svet.

Úloha klavírneho sprievodu Pavla Kováča bola na koncerte prinajmennej rovnocenná sólistke. Mladý umelec dokázal svojím muzikantským cítením v mnohom podporiť výkon sólistky. Plne sa zaangažoval na umeleckom stvárnení diel a kultivovaným, nevtieravým prejavom, čistou artikuláciou, výrazovou vypracovanosťou podporil umelecké precítenie a dotváranie skladby. Zvlášť citlivé viedol sólistku v skladbách s náročnou rytmickou faktúrou. Jeho hru charakterizuje citlivý úhoz, bezprostrednosť, vytríbená muzikalita. Spolu s Jelou Špitkovou dokázali, že mladá slovenská interpretáčna generácia ešte len povie svoje hlavné slovo.

E. ČÁRSKA

Správy z OPUS-u

Koncom mája t. r. sa OPUS zúčastnil celoštátnej výstavy GRAMO '75 v Bratislave. Výstavu organizuje bratislavský Park kultúry a oddychu, ako príspevok k oslavám 30. výročia oslobodenia Československa Sovjetskou armádou a má dokumentovať rozvoj čs. hudobných vydavateľstiev i podnikov, ktorých činnosť s vydavateľstvami úzko súvisí (Gramofónové závody Loděnice pri Berouni, Tesla a pod.). Na výstave predstaví OPUS svoju doterajšiu produkciu a v rámci sprievodného programu budú vystupovať niektoré hudobné telesá a interpreti vydavateľstva.

Z edličného plánu na rok 1975 ukončila redakcia gramofónových platní nahrávky zaujímavých titulov. Mladý slovenský klavirista P. Toperczer sa na svojej druhej dlhohrájúcej platni predstaví ako interpret klavírnej romantiky — s dielami

F. Chopina a R. Schumanna.

Ďalší príslušník mladej slovenskej interpretáčnej generácie — Vl. Brunner ml. — pripravil svoju prív dlhohrájúcu platňu so skladbami Fr. Bendu: Koncert e mol pre flautu a sládky a Fr. X. Richtera: Koncert D dur pre flautu a sládky. Brunnera sprevádzá Slovenský komorný orchester.

Dr. L. Rajter a SF pokračujú v nahrávaní Brahmsových symfónií. Pre OPUS nahrali Brahmsu II. symfóniu D dur, op. 73.

Zo zahraničných umelcov získal OPUS pre nahrávanie H. Donathovú. So Št. filharmoniou Košice (pod takto k. Donathal) nahrala: J. S. Bach: Weichert nur betrübt Schatten, kantáta BWV 202 a W. A. Mozart: Exultate jubilate KV 165. — Z ďalších nahrávok spomeneť profilovú platňu A. Peňaškovej-Kábovej a Jely Špitkovej.

Z produkcie OPUSu pozoruhodným titulom bude Moderná slovenská

skladateľská generácia a druhá platňa Slovenského kvarteta. Platne prídu na trh v priebehu t. r.

Aaponská gramofónová firma VICTOR v Tokiu vydala — v licencii — na 4 dlhohrájúcich platňach svetoznámemu náhrávku Slovenského komorného orchestra Händlove Concerti grossi č. 1—12, op. 6, na jednej platni Dvořákovo VIII. symfóniu G dur (SF diriguje Zd. Košler) a na samostatnej platni interpretuje Slovenské kvarteto Dvořákové Sláčikové kvarteto F dur (Americák), op. 96 a Es dur, op. 51. Platne vyšli s exkluzívnymi iaponskými obalmi. Firma VICTOR pripravuje na vydanie aj náhrávku Slovenského komorného orchestra „Musa nocturna“ (skladby Mozarta, Purcela a Corelliho).

Od 1. júla t. r. bude firma FONIT GETRA zastupovať OPUS v Taliansku. Ročne vydá minimálne 8 LP platní z produkcie OPUS-u — najmä vážnu hudbu

Konkurs

Riaditeľstvo Štátneho komorného orchestra v Žiline vypisuje konkurs na obsadenie miesta:

- do skupiny:
hobojov
flaut
klarinetov
bicie
trúbku,
— zástupcu koncertného majstra čiel.
Termín prihlásenia sa na konkurs je do 15. V. 1975.

Konkurs

ESU v Skalici obsadi od 1. sep-

tembra 1975:

1 miesto učiteľa hry na husle

1 miesto učiteľa hry na klavír

1 miesto učiteľa hry na akordeón

Rodinný byt zo štátnej výstavby je

zaistený. Ponuky prijíma: ESU Skalica, okres Senica nad Myjavou.

HUDOBNÝ ŽIVOT — dvojtýždenník. Vydáva Slovkoncert vo Vydavateľstve OBZOR, n. p., ul. Čs. armády 35, 893 36 Bratislava. Vedúci redaktor: dr. Zdenko Nováček, CSc. Redakčná rada: Pavol Bagin, Lubomír Čížek prom. hist. Ladislav Dôša, Miloš Jurkovič, Alois Luknáč prom. ped. Zdenko Mikula, dr. Michal Palovčík, dr. Gustáv Papp, Miroslav Šulc, Bohumil Trnka. Adresa redaktora: Gorkého 17/VI 893 36 Bratislava telefón 38234. Administrácia: Vydavateľstvo OBZOR, n. p., ul. Čs. armády 35, 893 36 Bratislava. Inzertné oddelenie: Gorkého 17, 893 36 Bratislava. Tlačia Nitrianske tlačiarne, n. p., 949 01 Nitra. Rozšíruje PNS. Objednávky predplatiteľov prijíma PNS — Ústredná expedícia tlače administrátora odbornej tlače, Gottwaldovo nám. 48/IV 805 10 Bratislava. Objednávky odberateľov v zahraničí prijíma SLOVART dč. spol., Leningradská ul. č. 11/I, 896 20 Bratislava. Cena jedného výtlačku 2,— Kčs. Neobjednané rukopisy sa nevracajú. Indexné číslo: 45454.

Registrácia číslo: SÚTI 6/10

Sovietska práca o súčasnej slovenskej hudbe

V minulom roku bol v Kyjeve konkurs študentských vedeckých prác Ukrajinskej SSR. Na tomto konkurse vyznamenali diplomom 3. stupňa študentku Lysenkovo Ivovského konzervatória Natáliu Maciejkovú (teraz pôsobí ako pedagóg Katedry teórie na tom istom konzervatóriu). Témou Maciejkovej práce, ktorá vyšla v ukrajinci, boli „Vlástnosť hudobného jazyka súčasných slovenských skladateľov“.

Mladá nadaná sovietska teoretička si vytýčila úlohu: preskúmať najvýraznejšie tendencie rozvoja slovenskej hudby od r. 1930 a vo všeobecnych aspektoch odhalil črtu jej štýlu. Významné boli aj analógie, ktoré Maciejková preskúmala medzi súčasnou slovenskou hudbou a hudobnou kultúrou socialistických krajín – Bulharska, Juhoslávie a ZSSR.

Maciejková, žiaľ, nemala do statočného počtu vydanej notovej literatúry z danej témy, hoci skladby, o rozbor ktorých sa operala, boli práve tie najhodnotnejšie a najtypickejšie pre slovenskú hudbu. Sú to diela E. Suchoňa – opera „Svato pluk“, cyklus klavírnych skladieb „Obrázky zo Slovenska“; D. Kardoša – „Hrdinská ba lada“ pre sládkový orchester;

skladby mladých autorov – (I. Željenku „Hry“).

Maciejková preskúmala predovšetkým začiatkovú etapu rozvoja profesionálnej hudby, tvorbu hudobníkov-folkloristov šesdesiatych rokov 19. storočia: Milana Licharda, Štefana Fajnora, Jána Kadárovia a iných. Okrem toho zhodnotila tvorbu J. L. Bellu, skladateľov z obdobia prelomu a začiatku 20. storočia: M. Schneidra-Trnavského, V. Figuša Bystrého a M. Moysesa.

Tam, kde autorka práce hovorí o tendenciach rozvoja súčasnej slovenskej hudobnej klasiky, zdôrazňuje, že spočívajú hlavne v tvorbe skladateľov polovice 20. storočia: E. Suchoňa, A. Moysesa, D. Kardoša, A. Očenáša, J. Cikkera a iných. Fráve tvorbu tejto generácie slovenská hudba po prvý raz prerastá význam čisto národného javu a dostáva sa do súčasnej výroby európskej kultúry. Maciejková vo svojej práci charakterizuje obdobie od tridsiatych rokov, ako začiatok novej samostatnej epochy slovenských hudobných dejín, tvoriacej originálnu syntézu západoeurópskych smerov s Hudovými a národnými prvками – epochu súčasnej slovenskej klasiky.

V súvislosti s tým veľmi správne charakterizuje poprednú úlohu školy Vítězslava Nováka pri formovaní viacerých slovenských skladateľov. Pri charakterizovaní novátorstva v slovenskej hudbe, skúma Maciejková ešte jednu veľmi významnú tendenciu slovenskej hudby – folklórnu.

Veľmi zaujímavá je záverečná časť štúdie, venovaná novátorstvu slovenskej hudby v dnešnej etape.

V záverečnej práce sovietska teoretička poukazuje na to, že všetky tvorivé generácie spájajú na Slovensku spolučne črtu: hlboké preniknutie do národného folklóru, kontakt s najlepšími výsledkami svetového umenia, široké postihnutie životných javov, hlboké vlasteneckosť a humanizmus. Za ponorne krátke historické obdobie prekonala slovenská hudba ľahkosť zrodu, rozvoja a zaujala dôstojné mesto vo sieti svetových hudobných umení.

Pavel NAZAREVSKIJ, ZSSR

Sochár a hudba

Významné životné jubileum oslavil akademický sochár Jozef Jurča z Trnavy – narodený roku 1925 v Paríži. Blízky vzťah k hudbe ziskal najmä v Prahe, počas štúdia na Umelecko-priemyselnej škole. Vzťah k hudbe klasickej, francúzskej mu šansónu a k iným formám populárnej hudby i jazzu sa odrazil aj v jeho sochárskej tvorbe. Zo súťaže na prestavbu mestského divadla v Trnave založilo niekoľko poetických návrhov na tému „hudba“ a ženský akt s huslami v životnej veľkosti. Aj mnohé ďalšie Jurčove plastiky majú inšpiráciu v hudbe, napríklad rozmernej kovová plastika „Vietor“ i rytmicky delená dekoratívna mreža. Majster J. Jurča nám zachoval menej známu podobu

národného umelca Mikuláša Schneidra-Trnavského z posledných rokov jeho života. Táto busta reprezentuje nateraz Jurčovu tvorbu na výstave „Umelecké a spoločenské premeny Trnavy“.

Pre trnavskú speváčku súťaž M. Schneidra-Trnavského navrhla slávnostnú medailu, razenú v Kremnici, ktorú prinášame na reprodukciu. Rozpracované má skicu na pomník M. Schneidra-Trnavského, ktorý navrhuje umiestniť v priestoroch starej historickej Trnavy. Akademický sochár Jozef Jurča nie je len pasívnym milovníkom hudby; aj v dňoch osláv päťdesiatky ho možno zastihnúť v ateliéri – s huslami...

B. CHMELÍK

Paquita

zboru. Premiéra dokázala, že na scéne ND sa stretol kolektív mladých, pracovitých nadšencov, ktorí sa vďaka svojmu úsiliu prebojovali úspechom naštudovania. Premiéra Paquity teda predstavila predovšetkým mladý kolektív sólistov.

Predstavenie uvádzalo stále rovnako pútavá scéna z Minuskovej Bajadéry, nazvaná „Tiene“. Symfonicky ladené obrazy, kde sa stretáva fantázia s realitou, čerpajú námety z indickej mytológie. Kompozícia kladie vysoké nároky na zbor, ktorý – v tomto prípade – nie celkom zvládol svoju novú, veľmi aktívnu funkciu. Chýbala predovšetkým skúsenosť so symfónickým baletným tvorom, ktorý nepripúšťa bezduché zoskupovanie, či aranžmán. V sólistickom súboru sa stretali umelci spoľahlivých kvalít: M. Drottnerová a Vlastimil Harapes, M. Pešková a B. Reisner.

Dalším číslom večera bolo PAS DE DEUX z „Coppéliae“ od L. Delibesa a z „Korzára“ od A. Ch. Adama. Prvé číslo v podaní A. Voleskej a J. Slavíčekho bolo príjemným osviežením večera, predchynutého mladostou. Korzár má fa-

žisko v mužskom parte. V. Harapes sa s jeho interpretáciou vyrovnal i v dramatických variáciách.

Romantické PAS DE QUATRE, postavené kedyž J. Perrotom na hudbu C. Pugniho, symbolizuje poslanie celého večera. Uchovalo nám atmosféru krátkeho pobudnutia štyroch najslávnejších tanecnic svojej doby na jednej scéne (M. Taglioniová, L. Grahnová, F. Ceritová a C. Grisiiová). V po predných sólistkach súboru ND našlo dielo skvelé interpretky – M. Drottnerová, A. Voleská, M. Vitková a K. Eslégrová.

Finále predstovania tvorí už menej šťastné divertissemento z Deldevezovej „Paquity“. Z baletu, ktorého dej sa rozplynul v rôznych prepracovaniah, sa zachovalo malé dedičstvo. Napriek tomu sa tu môže blyskať niekoľko technických zdatných tanecníkov so zmyslom pre štýl a atmosféru. Dominujúci páru má rozsiahly part temperamentného charakteru. V podaní M. Drottnerovej a V. Harapesa je Paquita efektnej pointou večera. Množstvo charakterotvorných detailov a postihnutie vnútorného rytmu zanecháva silný dojem.

A. IZOVÁ

Z Týždňa novej tvorby '75

Václav Kučera

Josef Boháč

Ivo Bláha

spontánnejšieho živého muzicovania. Jan Taušinger prezentoval tentoraz svoju tvorbu skladbou viac oddychového charakteru. V Hukvaldskom nonete vzdal hold Leošovi Janáčkovi a hudobnej tradícii, ktorú do českého tvorby vniesol významný tvorca.

Na mladšiu skladateľskú generáciu na Týždni zastúpil Václav Riedlbauch skladbou Baj pre flautu, husle, violončelo a kievir. Jasná formová výstavba, spevna melodička, jedinečná kontrastnosť krehkej tanecnosti

k nástrojovej hre, bohatý využil škálu výrazových a farebných prostriedkov flauty. Tri vokálne fresky (podľa Nezvala pre básenej Rimbaudovej básne Ofélia) od Josefa Matěja – obsadením i závažnosťou témy – sa vymykali z rámca zaradených komorných skladieb. Úprimne povediac, skladba neprinesla výsledok, zodpovedajúci autorovmu zámeru. Vyznala nepresvedčivo, neadekvátnie krehkosť a filozofickej hlbke textu, ensemblové možnosti neboli dostačne využité, funkcia rečitátora bola zredukovaná na fragmentálny vstup i samostatné hudobné prostriedky nie vždy dostatočne podčiar-

dového nápevu moravského folklóru. Analytický využíva tento materiál, odvoduze od neho bohaté a pôsobivé melické štruktúry. Čím ľahko presúva najmä na hebojový part, ktorý sprievodný klavír podporuje melodickú líniu jednoduchým sonoristickým

nie vždy nápaditým a tvarove výrazným spôsobom. V skladbe Štěpána Luckého Sonáta pre flautu a klavír v Nonete Zdeňka Bartoša je cítit neoklasické tendencie, vyjadrené formovou priepladnosťou, lapidárnosťou. V oboch prípadoch mi však chýbal prejav

(Dokončenie z 1. str.) merne vyhýba ilustratívnosti“.

Ladislav Kubík, vychádzajúc z podobného tematického zámeru ako

Václav Lidl

Snímka: O. Škácha

Kučera, siahol k spracovaniu nevšedného zaujímavého a od európskej hudobnej tradície v podstate nezávislého artefaktu. Autentický pred-

nes starej vietnamskej poémy (z reproduktorov) v konfrontácii so sopránovým sólom (na vokál), reprezentujúcim v skladbe plynulosť melodického priebehu a komorným ensemblom, interpretujúcim sonoristický chápnaný štruktúru. Všetky tieto zložky sa Kubíkovi v skladbe Nárek bojovníkovej ženy podarilo zosúladíť, takže tvoria pôsobivú symbiózu. Boháčov Sonetti per sonatori komponované volnou kompozičnou technikou, upútajú zdravou melodiku, jemne archaizujúcim nástrojovým tiehovaním. Navodzujú atmosféru krehkých Petrarcových Sonetov, ktorími sa autor vo svojej predchádzajúcej vokálnej tvorbe zaoberal. Ich vplyv – v rovine inšpiračnej – pretríva a v tejto skladbe. Mladú brnenskú skladateľskú generáciu reprezentoval na prehliadke Arnošt Parsch skladbou pre hobo a klavír. Vyletel fták – čerpajúci z variantu lu-

divokého nápevu moravského folklóru. Analytickej využíva tento materiál, odvoduze od neho bohaté a pôsobivé melické štruktúry. Čím ľahko presúva najmä na hebojový part, ktorý sprievodný klavír podporuje melodickú líniu jednoduchým sonoristickým

dojmom výbojnosti dodáva Riedlbauchovej Baj pečaf zdravého muzikantského tlmočenia hudobnej myšlienky. Z vokálnej skladby Štěpána Luckého Sonáta pre flautu a klavír v Nonete Zdeňka Bartoša je cítit neoklasické tendencie, vyjadrené formovou priepladnosťou, lapidárnosťou. V oboch prípadoch mi však chýbal prejav

a expresívnej výbojnosti krovákoví atmosféru diela, neraz pôsobili hmlisto a nedostatočne.

Ladislav Kubík

kovali atmosféru diela, neraz pôsobili hmlisto a nedostatočne.

L. ŠUSTIKEVIČOVÁ